

подумки переносити себе в думки, почуття і дії іншої людини. Таким чином, емпатія – багатовекторне поняття, яке позначає дуже глибоке співпереживання, що межує з повним ототожненням себе з іншою людиною.

Ми вважаємо, що дуже важливим є питання розвитку емпатії, як психологічного феномену, у майбутніх практичних психологів. Необхідність розвитку емпатії можлива в практичній реалізації, а в професійній діяльності забезпечує розвиток професійної емпатії та становлення особистості фахівця – практичного психолога.

На наш погляд саме вищий навчальний заклад повинен створити всі умови для саморозвитку студентів, а саме шляхом вдосконалення системи навчального забезпечення. Створення умов для розвитку професійної емпатії майбутніх практичних психологів можливо в умовах вивчення дисциплін професійного циклу, а саме таких, як психодіагностики, практикуму із групової психокорекції, психологічне консультування, а засобами розвитку можуть виступати системи тренінгових вправ, використання ділових ігор, коучингів, тренінгів та ін. Професійна емпатія в свою чергу на особистісному рівні передбачає елементи самопроєктування, тобто вміння працювати самостійно, спрямованість на самого себе. Навчальний процес в університеті студентів практичних психологів має вдосконалювати їх особистісне зростання.

Виходячи із вищесказаного, можемо зробити висновок, що емпатія є необхідною складовою професійного становлення практичного психолога, а розвиток емпатії є незамінним компонентом професійної підготовки студентів – майбутніх практичних психологів.

*Науковий керівник: Кокарева А.М.,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 37.091.21.091.212:80 (043.2)

Манжула Є.Ю.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Існує ряд явищ, що виступають складовою успіху будь-якої сфери життя людини. Особливе місце у цьому аспекті займає комунікативна взаємодія, що значною мірою впливає на розвиток особистісних та професійних якостей майбутнього фахівця. Проблема вивчення означеного феномена людської діяльності є досить актуальним питанням сучасної педагогіки та психології, оскільки саме комунікативна взаємодія між викладачем і студентом в процесі навчання забезпечує успіх в оволодінні новими знаннями, уміннями і навичками, сприяє актуалізації пізнавальної та емоційно-вольової сфери активності її учасників, стимулює до саморозвитку та самовираження.

Значущість прояву комунікативної взаємодії між викладачем та студентом-філологом обумовлюється основними аспектами лінгвопедагогіки, до структури якої входять: теорії навчання, наочіння та змісту навчання [1, с. 113].

Технологічний аспект функціонування означених теорій здійснюється у пошуковій діяльності студента найрізноманітнішого матеріалу шляхом вільного доступу до електронних джерел. Однак, якісно-продуктивна складова опанування знайденого матеріалу залежить від індивідуально-психологічних властивостей студента, які проявляються безпосередньо в процесі комунікативної взаємодії з викладачем.

Перевагою впровадженої Болонської системи навчання є те, що студенти мають можливість стати більш самостійними, уважнішими у підготовці до занять. Однак, комунікативна взаємодія між викладачем і студентом є необхідним компонентом продуктивності та ефективності підготовки майбутніх перекладачів, оскільки лише за її участі останні зможуть переконатися у правильності вивченого матеріалу, усвідомивши його цінність в майбутній професійній діяльності. Саме тому освічений викладач постійно оволодіває новими технологіями комунікативної взаємодії задля ефективності засвоєння знань студентами-філологами.

Список літератури

1. Тищенко К.М. Основи мовознавства: Системний підручник. – К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 308 с.

*Науковий керівник: Каряка І.В.,
канд. психол. наук, доцент*

УДК 159.944.4:378.063 (043.2)

Мялковська А.В.

Національний авіаційний університет, Київ

МОТИВАЦІЙНІ ЧИННИКИ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У ВИПУСКНИКІВ ВНЗ

Стрес є найбільш поширеним збудником, який впливає не лише на психологічний стан особистості, але й на його фізичне здоров'я, також він проявляється в особливому психічному стані який проявляється не лише в емоційній сфері а й відображається в мотиваційних, когнітивних, вольових та інших компонентах особистості.

На сьогодні у роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених висвітлено чимало матеріалу, щодо визначення проблем мотиваційних чинників та стресостійкості (Л.М.Аболін, В.О.Бодров, Г.В.Ложкін, Г.Б.Леонова). Проте залишається не вирішеним питання суб'єктно мотиваційного вибору в оптимізації активності та стресостійкості особистості, щодо саморегуляції нею функціональних станів у професійній діяльності; а також питання взаємозв'язку стресостійкості і мотиваційної сфери особистості в аспекті професійної самореалізації, які є важливими в теоретичному і в практичному плані [1].

Оскільки мотиваційна сфера особистості представляє собою складне структурне утворення, яке визначається характером використовуваної системи психологічних умов та засобів, то рівень розвитку мотиваційної сфери особистості залежить від певних способів, умов і засобів, а саме: